

सखङ्गाः साङ्गुलित्राणाः सपट्टिशपरश्वधाः । अदृश्यन्त भुजाङ्कित्रा हेमाभरणभूषिताः ।
 सगभिराभरणैर्वस्त्रैः पातितैश्च महाध्वजैः । वर्मभिश्चर्मभिर्हारैर्मुकुटैश्च चामरैः ।
 उपस्करैरधिष्ठानैरीषादण्डकबन्धुरैः । अचैर्विमयितैश्चक्रेभ्यैश्च बज्रधातुगैः ।
 अनुकैर्षः पताकाभिस्तथासारथिवाजिभिः । रथैश्च भग्नेर्नागैश्च हयैः कीर्णाऽभवन्मही ।
 निहतैः क्षत्त्रियैः शूरैर्नानाजनपदेश्वरैः । जयगद्गदैर्दृष्टा भूमिद्वारुणा समपद्यत ।
 दिशो विचरतस्तस्य सर्वाश्च प्रदिशस्तथा । रणेऽभिमन्याः क्रुद्धस्य रूपमन्तरधीयत ।
 काञ्चनं यद्यदस्यासीदस्मै चाभरणानि च । धनुषश्च शराणाञ्च तदपश्याम केवलं ।
 तं तदा नाशकत् कश्चित् चक्षुर्भ्यामभिवोचितुं । आददानं शरैर्योधान् मध्ये सूर्यमिव स्थितं ।
 इति श्रीमहाभारते द्रोणपर्वण्यभिमन्युवधपर्वणि अभिमन्युपराक्रमे चतुश्चत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ४४ ॥
 ॥ सञ्जय उवाच ॥ आददानस्तु शूराणामायुष्यभवदार्जुनिः । अन्तकः सर्वभूतानां प्राणान् काल इवागते ।
 स शक्र इव विक्रान्तः शक्रसूनोः सुतो बली । अभिमन्युस्तदानोकं लोडयन् बद्धगोभत ।
 प्रविश्य स तु राजेन्द्र क्षत्त्रियेन्द्रान्तकोपमः । सत्यश्रवसमादत्त व्याघ्रो मृगमिवोत्पलः ।
 सत्यश्रवसि चाक्षिप्ते त्वरमाणा महारथाः । प्रसृज्य विविधं शस्त्रमभिमन्युमुपाद्रवन् ।
 अहं पूर्वमहं पूर्वमिति क्षत्त्रियपुङ्गवाः । स्युर्दुमानाः समाजग्मुर्जिघांसन्तोऽर्जुनात्मजं ।
 क्षत्त्रियाणामनोकानि प्रद्रुतान्यभिधावतां । जयास तिमिरासाद्य जुद्धमत्स्यानिवारणैर्वै ।
 ये केचनागतास्तस्य समीपमपलायिनः । न ते प्रतिन्यवर्त्तन्त समुद्रादिव सिन्धवः ।
 महावातगृहीतेव वातवेगभयार्हिता । समकम्पत सा सेना विभ्रान्ता नौरिवारणैर्वै ।
 अथ रुक्मरथो नाम मद्रेश्वरसुतो बली । वस्तामाश्रासयन् सेनामचक्षो वाक्यमब्रवीत् ।
 अलं चासेन वः शूरा नैष कश्चिन्मयि स्थिते । अहमेनं गृहीष्यामि जीवयाहं न संशयः ।
 एवमुक्त्वा तु सौभद्रमभिदुद्राव वीर्यवान् । सुकल्पितेनोद्यमानः सन्देहेन विराजता ।
 सोऽभिमन्युं त्रिभिर्वाणैर्भिन्वा वचस्यथानदत् । त्रिभिश्च दक्षिणे बाहौ सव्ये च निशितैस्त्रिभिः ।
 स तस्येष्वासनं हित्वा फाल्गुनिः सव्यदक्षिणौ । भुजौ शिरस्य स्थाप्य चितौ क्षिप्रमपातयत् ।
 दृष्ट्वा रुक्मरथं भग्नं पुत्रं शल्यस्य मानिनं । जीवयाहं जिघृक्षन्तं सौभद्रेण यशस्विना ।
 सङ्ग्रामदुर्भेदा राजन् राजपुत्राः प्रहारिणः । वयस्याः शल्यपुत्रस्य सुवर्णविकृतध्वजाः ।
 तालमात्राणि चापानि विकर्षन्तो महारथाः । आर्जुनिं शरवर्षेण समन्तात् पर्यवारयन् ।
 शूरैः शिवाबलोपेतैस्तरुणैरत्यमर्षणैः । दृष्ट्वैकं समरे शूरं सौभद्रमपराजितं ।
 क्लृप्तमानं शरव्रातैर्हृष्टो दुर्व्याधनोऽभवत् । वैवस्वतस्य च गृहं गतं क्षेप्तममन्यत ।
 सुवर्णपुङ्खैरिषुभिर्नानालिङ्गैस्त्रिभिस्त्रिभिः । अदृश्यमार्जुनिं चकुर्निमेषात्ते नृपात्मजाः ।
 सस्रतश्च ध्वजं तस्य स्यन्दनं तच्च मारिष । आचितं समपश्यामश्चाविद्धुं शलभैरिव ।
 स गाढविद्धः क्रुद्धस्तु तोत्रैर्गज इवार्हितः । गान्धर्वमस्तमायच्छद्गमायाञ्च भारत ।

१०८५

१०८६

१०८७

१०८८

१०८९

१०९०